

BERLIJNSE START-UPS UIT DE ROCKET- KRAAMKAMER ZIJN VEELAL ACTIEF IN E-COMMERCE. MAAR WAT WORDT HET 'VOLGENDE GROTE DING' OP INTERNET?

jaar in met dezelfde bescheidenheid als het jaar ervoor. We werken aan onze transparantie en winstgevendheid. We verwachten geen teleurstellingen en verrassingen. Wel vooruitgang.”

Na de beursgang van Delivery Hero deed Rocket Internet al vrij snel een groot belang van de hand. Rocket bracht het belang terug van 24 naar 8 procent. Rocket verkocht ook een plukje aandelen van maaltijdboxverkoper HelloFresh dat onlangs in de Verenigde Staten is gaan samenwerken met Ahold.

MEER TRANSPARANTIE

Nieuwe beursgangen van dochters zullen Rocket helpen. Het was voor Warburg Research reden om half juni het koersdoel licht op te trekken. “Het brengt meer transparantie over de waarde van Rocket Internet”, aldus de analisten in hun rapport. Rocket bewijst dat het bedrijven groot kan brengen en klaar kan stomen voor een beursgang. De beursgang van onlinemeubelwinkel Home24, medio juni, was zelfs een groter succes dan die van Zalando in 2014. En er is nog meer onderweg: Rocket

heeft bijvoorbeeld een belang in de internationaal actieve maaltijdbezorger Marley Spoon, dat in Australië voor een beursnotering gaat. De lijst deelnemingen in het jaarverslag is vele pagina's lang en bevat naast veel Duitse ondernemingen ook namen van bedrijven in andere Europese landen en in Australië, Brazilië en de VS.

Zakenbank Berenberg plaatst ook kritische kanttekeningen. Oliver Samwer is voor Rocket Internet een “dominante kracht”. Maar dat is ook “een risico” voor het bedrijf. Berlijnse start-ups uit de Rocket-kraamkamer zijn veelal actief in de e-commerce. Maar wat wordt het “volgende grote ding” op het internet? En wat worden de komende beursgangen, wilden aandeelhouders weten. De Rocket-baas had opvallend genoeg geen prikkelende vergezichten. Samwer kon het niet zeggen. “Omdat ik het gewoon niet weet.”

Daar is weer de beruchte keerzijde van de Duitse hoofdstad. Berlijn lijkt te bruisen van het ondernemerschap en de nieuwe energie. Nog nooit kregen jonge bedrijven gezamenlijk zoveel geld los bij investeringsmaatschappijen als in het eerste half jaar. Maar onder de oppervlakte is toch duidelijk aarzeling te merken. Ook bij Samwer, de pionier uit de internetwereld. Daar is ook wel reden voor.

NIEMANDSLAND

Wie kijkt naar de harde data over digitalisering in Duitsland krijgt ook een heel ander beeld. Uit een recent Oeso-rapport over Duitsland blijkt dat het aantal nieuw gestarte ondernemingen flink is gedaald sinds 2012, zeker in vergelijking met Nederland. Uit data van Carsten Brzeski van ING blijkt dat Duitsland nog in digitaal niemandsland doolt. De digitale infrastructuur is beroerd, Duitsland bungelt onderaan in de Europese ranglijsten voor snel internet. Die paar renpaarden uit de stal van Berlijn zijn hoopgevend. Maar het blijft een succesverhaal met twee gezichten.

